ЕТИЧЕН КОДЕКС НА СМЕТНАТА ПАЛАТА

Съдържание

ВЪВЕДЕНИЕ 2

ОСНОВНИ ЕТИЧНИ ЦЕННОСТИ 2

РАЗДЕЛ I ОБЩИ ПРАВИЛА 5

РАЗДЕЛ II ПРАВИЛА ЗА ПОВЕДЕНИЕ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА 5

РАЗДЕЛ III ПРАВИЛА ЗА ПОВЕДЕНИЕ, СВЪРЗАНИ С ИМУЩЕСТВОТО НА ИНСТИТУЦИЯТА И С ЛИЧНОТО ИМУЩЕСТВО 6

РАЗДЕЛ IV КОНФИДЕНЦИАЛНОСТ 7

РАЗДЕЛ V КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ И ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТ ИЗВЪН СМЕТНАТА ПАЛАТА 8

РАЗДЕЛ VI ПРИЕМАНЕ НА ПАРИ И ПОДАРЪЦИ 9

РАЗДЕЛ VII ПОВЕДЕНИЕ, УРОНВАЩО ПРЕСТИЖА НА ИНСТИТУЦИЯТА 9

РАЗДЕЛ VIII ДОКЛАДВАНЕ 9

ВЪВЕДЕНИЕ

Сметната палата на Република България е институция, с основна задача да контролира надеждността и достоверността на финансовите отчети на бюджетните организации, законосъобразното, ефективно, ефикасно и икономично управление на публичните средства и дейности, както и да предоставя на Народното събрание надеждна информация за това. За осъществяване мисията на институцията и постигане целите й, посочени в Стратегия за развитие, от ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата се очаква да проявяват обективност и добросъвестност, както и професионализъм и доверие в служебните си отношения. Етичният кодекс определя етичните стандарти - ценности и принципи, които са приложими и трябва да са водещи за ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата в ежедневната им работа и поведение. Спазването на Етичния кодекс на Сметната палата допринася за утвърждаването и повишаването на доверието на обществото в институцията като гарантира, че решенията във връзка с дейността на Сметната палата са в съответствие с общоприетите морални и етични ценности. Целта на настоящия кодекс е да дефинира етичните ценности, принципи и правила, на които да се основава професионалното поведение на ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата, като по този начин спомогне за изграждането и запазването на доверието на заинтересованите страни в дейността на институцията.

Кодексът е изготвен на принципна основа. Ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата, трябва да прилагат професионалната си преценка спрямо обстоятелствата, с които ще се сблъскат и да прилагат съответните изисквания, предвидени в този Кодекс.

ОСНОВНИ ЕТИЧНИ ЦЕННОСТИ:

Етичният кодекс се основава на следните основни ценности, които споделят ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата:

1.1 Справедливост и безпристрастност

В действията си, ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата трябва да се ръководят от принципите на справедливостта и безпристрастността като допринасят за изграждане на доверие и сигурност в Сметната палата от страна на законодателната и изпълнителната власт, одитираните организации и цялото общество. Служителите, ръководните органи и членовете на Сметната палата трябва да бъдат етични в поведението си на работното място и извън него, като избягват всякакви обстоятелства, които биха уронили престижа и/или доброто име на Сметната палата.

Уронване на престижа и/или доброто име на Сметната палата е налице, когато поведението на служителите е довело до създаване на негативно мнение или отношение към Сметната палата от страна на трети лица (органи, организации или обществото като цяло), както и когато са възникнали предпоставки или опасност от това. Служителите са задължени да следват поведение, което не накърнява престижа и доброто име на институцията не само при изпълнение на служебните си задължения, но и в своя обществен и личен живот.

1.2 Компетентност

Ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата при изпълнение на служебните си задължения са длъжни винаги да подхождат професионално като прилагат високи професионални стандарти, които им дават възможност да изпълняват задълженията си компетентно. Те са длъжни да имат необходимите познания в сферата на дейността си (вкл. относно правната уредба, приложимите стандарти и вътрешни актове) и да не предприемат действия извън тяхната компетентност. Служителите следва да изпълняват служебните си задължения добросъвестно, при зачитане на установената служебна йерархия и спазване на законните разпореждания на висшестоящите ръководители. Те са длъжни с активната подкрепа на институцията да поддържат професионалните си способности на ниво, което осигурява качество и надеждност на резултатите от дейността им, както и да усвояват новостите в професията и да усъвършенстват необходимите им умения.

1.3 Почтеност

При изпълнение на служебните си задължения ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата са длъжни да спазват високи стандарти за поведението си, което трябва да бъде безупречно и извън всякакво съмнение, за да поддържа общественото доверие в Сметната палата. Почтеността изисква да се вземат решения със съзнанието за обществения интерес и да се прилага безусловна честност както в работата, така и при използване ресурсите на институцията. Ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата не могат и не следва да получават облаги, изгоди или привилегии, както и да се възползват от правомощията си, с цел лично облагодетелстване. Не представляват облага, изгода и привилегия подаръци, разменени във връзка с участие в делегации, форуми или др., които са свързани с прояви на гостоприемство в рамките на обичайната учтивост.

1.4 Независимост и обективност

Ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата се ръководят от закона и от професионалните стандарти, като не допускат външно влияние и конфликт на интереси при осъществяване на дейността си. Поведението на служителите и най-вече на тези от тях, ангажирани с одитната дейност, трябва да бъде такова, че да не дава основания за съмнение в тяхната независимост от одитираните организации и други заинтересовани лица. Не се взема отношение по въпроси, за които съответният служител има интерес. Изпълнението на дейности извън Сметната палата трябва да е съобразено със закона, като не нарушава ангажимента за лоялност към институцията. Избягват се всякакви дейности, които могат да накърнят престижа или доброто име на Сметната палата, да поставят под съмнение независимостта на конкретния служител или да попречат на работата му. Независимостта не изключва задължението за обективност по проверяваните въпроси. Изразените становища трябва да се основават на реални факти и обстоятелства, като субективни мнения, предубеденост или пристрастност не следва да оказват влияние върху дейността.

1.5 Поверителност и прозрачност

Ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата не трябва да разгласяват получена в хода на работата им информация, освен в изпълнение на

закона и при спазване на регламентираните за целта процедури на Сметната палата. Сметната палата чрез ръководните си органи, членове и служители се стреми да осигури достатъчна степен на информираност за широк кръг потребители относно управлението и организацията на своята работа, като поддържа подходяща система за осигуряване на нужната поверителност, особено по отношение на чувствителни данни. Резултатите от одитната дейност се оповестяват навременно, по ясен, разбираем и достъпен начин.

1.6 Политически неутралитет

Ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата са отговорни за идентифициране на ситуации, при които техните лични политически възгледи могат да накърнят независимостта или обективността им, и при които техните политически виждания и дейности могат да изложат на риск репутацията на Сметната палата и доверието в нейната работа.

1.7 Лоялност и съпричастност към основните цели на Сметната палата

Лоялността изисква поведението на ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата да е насочено към утвърждаване и подобряване на авторитета и доброто име на Сметната палата, както в публичен, така и във вътрешно-институционален аспект. Лоялността предполага придържане към основните цели и задачи на Сметната палата, определени в закона и относими стратегически документи. Случаите на конфликти и противоречия трябва да се решават по начин, който не накърнява институционалния авторитет на Сметната палата.

1.8 Сътрудничество и конструктивност

Добрата работна среда е важна за постигане целите на Сметната палата. Това предполага отношения на колегиалност, взаимно уважение, избягване на конфликтни ситуации, както и недопускане на каквито и да било форми на дискриминация или тормоз. Характерът на работата в Сметната палата налага екипен принцип и изисква водене на конструктивен диалог както между различните звена в Сметната палата, така и с одитираните организации с цел насочване на дейността и поведението към желания резултат. При възникване на съществен конфликт, който оказва негативно влияние върху работната среда и/или пречи на изпълнението на служебните задължения съдействие за решаването му се търси от прекия ръководител, а при невъзможност – от висшестоящия.

1.9 Уважение и коректност

В отношенията си с колегите, ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата проявяват уважение и коректност, като не допускат поведение, което накърнява правата на отделната личност.

1.10 Професионално поведение

Ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата са длъжни да поддържат професионалната си компетентност на високо ниво и да проявяват лична ангажираност в усъвършенстване на професионалните си умения. Те са длъжни

да спазват приетите закони и да осъществяват дейността си в съответствие с тях, като избягват поведение, което може да навреди на репутацията на Сметната палата.

РАЗДЕЛ I

Общи правила

1. Поведението на ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата трябва да е съобразено с ценностите, които институцията споделя.

2. Ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата се очаква съвестно да изпълняват своите задължения към държавата и обществото и стриктно да спазват закона. Те следва да се отнасят със своите колеги по начин, който не накърнява достойнството им, не причинява конфликти, както и да не нарушават правата им, дадени от Конституцията на Република България.

3. Ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата следва да изглеждат по начин, подходящ за средата, в която работят. Необходимо е облеклото им да е съобразено с общоприетите норми за представителност и да съответства на образа на институцията.

4. Ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата трябва да избягват сблъсъка между служебните си задължения и личните си интереси. Недопустимо е искането или приемането на подаръци, услуги, пари или други материални и нематериални ценности по повод изпълнение на служебни задължения. Всеки служител на институцията е длъжен да отхвърли незабавно подобни опити.

5. Ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата не могат да участват в скандални прояви, с които биха могли да накърнят престижа на институцията.

6. Ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата носят отговорност за поведение, дискредитиращо институцията пред обществото, произтичащо от употребата на алкохол или упойващи вещества.

7. От ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата се очаква да управляват своите финансови задължения и лични дългове по начин, който няма да урони престижа на институцията.

8. Недопустимо е ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата да агитират за политически и/или религиозни цели на работното си място.

РАЗДЕЛ II

Правила за поведение при изпълнение на задълженията

1. Ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата следва правилно да прилагат законите, като се отнасят по еднакъв начин с представителите на всички одитирани организации, независимо от тяхната народност, произход, етническа принадлежност, религия, възраст, пол, сексуална ориентация,

раса, образование, убеждения, семейно, служебно, обществено, политическо или материално положение. Те следва да са добросъвестни и в своите служебни действия да са безпристрастни, обективни и да работят при позволената от закона прозрачност.

2. Ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата не трябва да нарушават правата на одитираната организация или на неин представител, дадени му от Конституцията и законодателството на Република България.

3. Ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата се отнасят с уважение, отзивчиво и внимателно, честно, открито и компетентно с представителите и служителите на одитираните организации. С поведението си не провокират конфликтни ситуации, а при възникването им се стремят да ги преустановят.

4. Ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата не трябва да изразяват лични мнения по начин, който може да бъде тълкуван като официална позиция на институцията.

5. Ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата трябва да бъдат безпристрастни и обективни в работата си и не трябва да си съставят предварително мнение.

6. Одиторите не участват в одити на обекти, в/за които са работили или са участвали в управлението им през последните три години.

7. Недопустими са всякакви форми на злоупотреба със служебни правомощия, като например: отправяне на заплахи при упражняване на правомощия, оказване на психическа или физическа принуда, независимо от мотивите.

8. Институцията очаква от всички свои служители коректно и толерантно отношение помежду им. Насърчава се сътрудничеството между служителите в рамките на тяхната компетентност, уважението към всички колеги и търпимостта към чуждите мнения и действия. Недопустими са отправянето на обидни квалификации и дискриминационно отношение между служителите на Сметната палата. Отговорни за поддържането на честни, коректни и професионални взаимоотношения са всички служители в институцията.

9. Служителите се стремят да предотвратяват конфликтни ситуации помежду си. Недопустимо е възникването на конфликт между служители на Сметната палата, особено в присъствието на трети, външни за институцията, лица.

РАЗДЕЛ III

Правила за поведение, свързани с имуществото на институцията и с личното имущество

1. В процеса на работа ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата използват активи, които са предоставени за управление на Сметната палата. Активите на институцията трябва да се ползват единствено във връзка с дейността и ползването им за лични цели е забранено.

2. Имуществото, документите и данните на Сметната палата могат да се използват от ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата само за изпълнение на служебните им задължения. От тях се очаква да ги опазват и своевременно да информират за загубата или повреждането им.

3. Ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата не могат да изнасят имущество и документи на институцията извън мястото, където изпълняват служебните си задължения, освен с разрешение на прекия ръководител, когато работата налага това.

4. Ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата нямат право да предоставят достъп до служебно имущество и документи на институцията на външни лица, включително членове на семейството им.

5. Ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата трябва да правят възможното за гарантиране на сигурността и недопускане на неразрешено разкриване на защитена информация, получена и/или обработвана при и по повод изпълнение на служебни задължения. Защитена информация за конкретен служител може да се разкрива само по установения от закона и вътрешните правила ред.

6. Въпросите, свързани с личното имущество, имат отношение към почтеността на служителите и оказват значително влияние върху общественото доверие в институцията. Гарантирането на почтеността е обща отговорност на ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата.

7. Служителите на Сметната палата представят пред работодателя декларации по чл. 29 от Закона за Сметната палата и чл. 35, ал. 1 във връзка с § 2, т. 2 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество, в законно определените срокове.

РАЗДЕЛ IV

Конфиденциалност

1. Ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата разполагат с информация, чиято защита е строго регламентирана от закона. Използването на тази информация с цел лично облагодетелстване е абсолютно недопустимо. Задължението за опазване в тайна на служебна информация е изключително важно, защото одитираните организации трябва да са сигурни, че тя се използва само по законоустановеното ѝ предназначение.

2. Ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата могат да разкриват служебна информация, класифицирана информация, лични данни или друга защитена информация, както и да предоставят документи на институцията, да дават показания или да правят изявления относно работата или служебните си задължения пред трети лица, само по определения от нормативните актове и утвърдените вътрешни правила (процедури) ред.

3. Ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата, напуснали институцията, не трябва да злоупотребяват с информация, която им е станала известна по повод или във връзка с длъжността, която са заемали.

РАЗДЕЛ V

Конфликт на интереси и осъществяване на дейност извън Сметната палата

1. Ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата не използват служебното си положение за свои лични или на семействата си или на други лица интереси. Те не участват в сделки и не могат да имат финансови изгоди, които са несъвместими с тяхната длъжност, функции, задължения или с тяхното осъществяване.

2. Конфликт на интереси е ситуация, при която частните интереси на служителя, обикновено икономически, сериозно противоречат или създават основателни съмнения за конфликт със служебните му задължения и отговорности. Такива интереси са и тези, които са свързани със съпруг/а, родители, деца и други роднини по пряка или съребрена линия на служителя, или с организация/институция, в която осъществява друга позволена от закона дейност, когато поставят служителя в конфликтна ситуация спрямо интересите на Сметната палата.

3. Служител, комуто станат известни факти и обстоятелства относно възможността за конфликт на интереси по отношение на изпълнението на служебни ангажименти от друг служител, следва своевременно да докладва за това на Комисията по професионална етика.

4. Когато на служителя е възложена служебна задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт на интереси или съмнение за такъв, той следва да подаде съответната декларация по реда на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобито имущество (ЗПКОНПИ) пред работодателя.

5. Служебна карта за легитимация, която се издава на служителите, следва да се използват единствено за установяване самоличността на лицето и неговите правомощия при изпълнение на служебните задължения, но не и с цел оказване на влияние или получаване пряко или косвено на привилегии, услуги или награди.

6. Директорите на дирекции, ръководителите на структурни звена и одиторите не могат да заемат друга платена длъжност или да извършват друга платена дейност, с изключение на посочените в чл. 28 от Закона за Сметната палата.

7. Служителят не може да извършва дейност, която е възможно да доведе до появата на конфликт между личните интереси на служителя и служебните му задължения и отговорности.

8. При осъществяването на позволена от закона дейност, служителят спазва задължението за конфиденциалност и не може да използва служебна информация, станала му известна във връзка с длъжността и работата му в институцията.

РАЗДЕЛ VI

Приемане на пари и подаръци

1. Общото правило е, че приемането на подарък във връзка с работата е недопустимо, тъй като подлага на съмнение безпристрастността на служителя. Подаръците следва да бъдат отказвани учтиво, по начин, който не представлява проява на неуважение към подаряващия. Изключение се допуска само за рекламни вещи и сувенири с незначителна стойност, когато приемането им няма да доведе до конфликт на интереси. Приемането на протоколни подаръци не е нарушение на Етичния кодекс.

2. Служител, използвайки служебното си положение, не следва да иска или приема пряко или индиректно, какъвто и да е материален или паричен подарък или услуга.

РАЗДЕЛ VII

Поведение, уронващо престижа на институцията

1. Основно правило е, че поведението на ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата, както на работното място, така и извън него, трябва да бъде съобразено със закона и с настоящите етични норми.

2. Ръководните органи, членовете и служителите на Сметната палата не следва да се замесват в престъпни деяния и се стремят да избягват скандални ситуации, уронващи престижа на институцията.

3. От служителите се очаква да проявяват нетърпимост към поведение, уронващо престижа на Сметната палата от страна на други служители.

РАЗДЕЛ VIII

Докладване

1. Създава се Комисия по професионална етика, чийто състав се определя със заповед на председателя на Сметната палата. Всички сигнали за неетично поведение се предоставят в писмен вид на комисията, която е компетентна да ги разгледа. Редът и организацията на дейността на комисията се уреждат с правила за работата ѝ.

2. Задължение на всеки служител на Сметната палата е да познава и спазва етичните принципи за поведение. Служителите на Сметната палата подписват декларация по образец, съгласно Приложение № 1 към настоящия кодекс за запознаване със съдържанието му. Декларацията се съхранява в личното досие.

3. Поведение, което не е съобразено с настоящия кодекс или със съответните закони, не се толерира от институцията и е основание за търсене на дисциплинарна отговорност.

4. Служител, получил информация, която поражда съмнение за извършване на престъпление от друг служител на институцията, следва да уведоми за това председателя на Сметната палата.

5. При предприети действия от страна на органите на прокуратурата, МВР или следствието срещу служител на Сметната палата, той или служител, на когото този факт е станал известен, е длъжен незабавно да уведоми за това работодателя.

6. Спазването на тези етични правила от служителите ще доведе до укрепване на доверието на обществото в институцията.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Етичният кодекс се приема на основание чл. 20, ал. 5, т. 2 от Закона за Сметната палата (обн. ДВ, бр. 12/2015 г.)“.

Настоящият кодекс е приет с Решение № 109/31.05.2018 г. на Сметната палата (Протокол № 17) и отменя Етичния кодекс, приет с Решение № 153/08.10.2015 г. на Сметната палата (Протокол № 25)“.

Приложение № 1

ДЕКЛАРАЦИЯ

Подписаният/ата……

ЕГН…….., длъжност …….…….

дирекция/звено....…….

отдел ……в Сметната палата на Република България

ДЕКЛАРИРАМ:

Запознат/а съм с Етичния кодекс на Сметната палата (приет с Решение № 109/31.05.2018 г.).

Подпис:

(дата) (……)